

Vergaderjaar 2006–2007

30 413

Regels betreffende pensioenen (Pensioenwet)

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 3 november 2006

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het stellen van de navolgende vragen en het maken van de navolgende opmerkingen.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de nieuwe pensioenwet en de uitgebreide behandeling in de Tweede Kamer. Zij zijn verheugd te constateren dat ook de pensioenkoepels en de sociale partners spreken over een goede wet. Ondanks het feit dat het veld aan de gang wil met deze wet en hen heeft verzocht toch vooral haast te maken, hebben zij nog enige vragen.

Artikel 20; startbrief

In het oorspronkelijke wetsvoorstel (30 413 nr. 1) staat in artikel 20 vermeld dat de pensioenuitvoerder de werknemer binnen drie maanden informeert. In 30 413 A, het wetsvoorstel dat naar de Eerste Kamer is gestuurd staat dat de werknemer na de start van de verwerving door de pensioenuitvoerder wordt geïnformeerd. Kan de minister uitleggen waarom dit verschil gemaakt wordt?

Artikel 20 verplicht de uitvoerder een startbrief af te geven (uiterlijk drie maanden?) na de start van de verwerving van pensioenaanspraken. Het komt heel vaak voor dat er zoveel tijd gemoeid is met de onderhandeling over de pensioenregeling tussen werkgever en zijn werknemers (OR), dat de ingangsdatum van de regeling al gepasseerd is op het moment dat een definitief akkoord wordt bereikt. De handtekening van de werkgever onder de uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder wordt pas gezet nadat de OR akkoord is. Dan pas kan ook de uitvoerder de regeling in administratie nemen. Noodgedwongen moet dat dan met terugwerkende kracht gebeuren. Dit is vaker regel dan uitzondering.

De werknemer verwerft jegens de werkgever op grond van artikel 13, lid 2 in elk geval aanspraken op nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen vanaf ingangsdatum van de regeling, ervan uitgaande dat de werknemer overigens aan de eisen voor toetreding voldoet, en op

¹ Samenstelling:

Leden: Van den Berg (SGP), Van Leeuwen (CDA), plv. voorzitter, Swenker (VVD), De Wolff (GL), Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (VVD), Meulenbelt (SP), Ten Hoeve (OSF), Van Driel (PvdA), voorzitter, Vedder-Wubben (CDA), V. Dalen-Schiphorst (CDA), Westerveld (PvdA) en Schouw (D66).

Plv. leden: Van Middelkoop (CU), Franken (CDA), Biermans (VVD), Thissen (GL), Van den Broek-Laman Trip (VVD), Slagter-Roukema (SP), Terpstra (CDA), Nap-Borger (CDA), Schuyer (D66), Noten (PvdA) en Leijne (PvdA).

ouderdomspensioen meestal na een wachttijd van twee maanden. De aanspraken jegens de uitvoerder kunnen echter niet eerder ontstaan dan nadat werkgever de uitvoeringsovereenkomst met de uitvoerder is aangegaan. Maar stel dat dit pas vijf maanden na deze ingangsdatum gebeurt. Dezelfde situatie doet zich ook wel voor bij wijziging van een regeling, dan wel is van toepassing als de werkgever traag is met het aanmelden van een nieuwe werknemer. Kan de uitvoerder ervan uitgaan dat de termijn (van drie maanden) in artikel 20 aanvangt zodra de werknemer pensioen-aanspraken is gaan verwerven jegens de werkgever én de werkgever en uitvoerder met elkaar de uitvoeringsovereenkomst hebben gesloten?

Affinanciering onvoorwaardelijke toeslagen

Pensioen is een arbeidsvoorwaarde en wordt overeengekomen tussen de werkgever(-vertegenwoordigers) en werknemer(-vertegenwoordigers). De wetgever zorgt ervoor dat als er een afspraak omtrent pensioen wordt gemaakt deze ook financieel nagekomen kan worden en dat werknemers begrijpen welke pensioentoezegging zij hebben en wat de eventuele risico's zijn. Er zijn diverse pensioenregelingen mogelijk. Pensioen kan worden gebaseerd op het laatstverdiende loon (eindloonregeling), maar wordt steeds vaker gebaseerd op het gemiddelde loon (middelloonregeling) of een beschikbaar gestelde premie (beschikbare premieregeling).

Als in een middelloonregeling de opgebouwde aanspraken automatisch worden aangepast, bijvoorbeeld aan de hand van de loonindex, is sprake van een middelloonregeling met een onvoorwaardelijke toeslag. Hoe hoog de toekomstige loonindex zal zijn, is op voorhand niet bekend. De hoogte van het toekomstige loon – eveneens afhankelijk van de loonindex – is evenmin op voorhand bekend. Volgens de minister moet in de middelloonregeling de automatische aanpassing gezien worden als een onvoorwaardelijke toeslagverlening voor de rest van de opbouwperiode en op voorhand worden gefinancierd. In een eindloonregeling hoeft financiering van de stijging van het loon pas op het moment van werkelijke verhoging te worden gefinancierd. Kan de minister, wellicht nogmaals, uitleggen waarom hij een automatische loonindex bij een middelloonregeling als een onvoorwaardelijke en dus onmiddellijk te financieren toeslag ziet en de toekomstige loonstijging bij een eindloonregeling niet? Kan de minister ook aangeven hoelang de rest van de opbouwperiode is? Is dat tot aan de beoogde pensioendatum of tot aan de (nog niet bekende) datum van uit diensttreden? De leden van de CDA-fractie zullen proberen met een getallenvoorbeeld te illustreren waar het financiële probleem zit. Twee werkgevers hanteren de loonindex voor de loonontwikkeling van de werknemers. Werkgever A kent een middelloonregeling met jaarlijks automatische aanpassing aan de loonindex over de opgebouwde aanspraken. Werkgever B kent een eindloonregeling. Het pensioen van de werknemer wordt met een pensioengrondslag van 10 000 euro met 2 procent per jaar opgebouwd, terwijl de loonindex 3 procent bedraagt. Na één jaar is in beide regelingen een aanspraak opgebouwd van € 200. In de eindloonregeling hoeft maar € 200 gefinancierd te worden. Bij de middelloonregeling met automatische loonindexering zou dan € 633,41 moeten worden gefinancierd; een verschil van € 433,41.

Na twintig jaar is het verschil aanzienlijk groter. In beide regelingen is een aanspraak opgebouwd van € 7 224, dit tevens de hoogte van de te financieren aanspraak is in de eindloonregeling. Maar bij de middelloonregeling met loonindexatie moet € 13 048 worden gefinancierd. Dit geeft een verschil van € 5 824. Pas op de pensioendatum wordt de financiering gelijkgetrokken en is het verschil in financiering opgeheven. De pensioenopbouw is in beide regelingen gelijk (er zijn geen carrière stijgingen), echter de financiering in de middelloonregeling wordt naar voren

gehaald. De werkgever met een eindloonregeling hoeft het verschil in financiering slechts op zijn balans zetten, terwijl de werkgever met een middelloonregeling met automatische loonindexatie verplicht is het bedrag af te storten bij de pensioenuitvoerder. Het gevolg is dat de liquiditeitspositie van de laatste aanzienlijk slechter zal zijn. Bij uitdienst-treden moet ten minste een gefinancierde tijdsevenredige aanspraak worden meegegeven. Betekent de affinanciering van de automatische loonindex naar de mening van de minister dat bij uitdiensttreden vanuit de geïndexeerde middelloonregeling de ex-werknemer ook de afgefinancierde toekomstige loonindexaties mee krijgt? Zoals vermeld in de memorie van toelichting pagina 110 mag verwacht worden dat hierdoor geen onvoorwaardelijke toeslagen meer verleend worden, hetgeen gezien de hoge kosten die daaruit voortvloeien ook wenselijk is. Is het de bedoeling van de minister dat de opgebouwde rechten van een middelloonregeling niet meer automatisch geïndexeerd worden, met het risico dat de indexatie niet of minder wordt toegekend?

Wil de minister in dit kader ook nog eens ingaan op het verschil tussen winstdeling en toeslag? Weliswaar wordt gesteld dat (individuele) winstdeling bij kapitaal- en premieovereenkomsten geen toeslag is (zie de definitie van toeslag en ook memorie van toelichting blz 81), maar de CDA-fractie wil weten hoe omgegaan moet worden met een collectieve winstdelingsregeling, waarbij er geen relatie gelegd wordt met een streven naar loon- of prijsindexatie, en waarbij er geen toeslagbeleid is geformuleerd, maar de indexatie van het pensioen uit winstdeling puur gebaseerd op de winstdelingsformule.

Artikel 22

In de nota naar aanleiding van het nader verslag staat (blz. 18) dat artikel 22 niet in de weg staat om de deelnemer of gewezen deelnemer in het kader van shoppen verzekeringnemer te laten zijn. Echter in artikel 22 staat dat de werkgever een pensioenovereenkomst onder brengt uiterlijk wanneer een werknemer pensioenaanspraken verwerft en in stand houdt. Hoe kan de werkgever de pensioenovereenkomst in stand houden als de werknemer door te shoppen zelf verzekeringnemer kan worden? Zou niet in artikel 22 dan moeten worden opgenomen dat de werkgever de pensioenovereenkomst moet onderbrengen, uiterlijk wanneer en voor zo lang een werknemer pensioenaanspraken verwerft?

Informatie tijdig en duidelijk

In artikel 45 wordt vermeld dat de verstrekte informatie in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen moet worden verstrekt. Hoe kan de pensioenuitvoerder bewijzen dat de informatie in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen is verstrekt? Zou er niet een begrijpelijkheidstoets voor werknemers over pensioen moeten komen, analoog aan de taaltoets voor 3-jarigen?

Europa

De normen van de financiële zekerstelling resulteren voor een standaard pensioenfonds in een omvang van het vereist vermogen van 30 procent (memorie van toelichting pagina 5). Sinds richtlijn 2003/41/EG is geïmplementeerd is het voor werkgevers mogelijk om hun pensioenovereenkomst bij een andere lidstaat van de EU onder te brengen. Eveneens is het mogelijk dat buitenlandse werkgevers hun pensioenovereenkomst bij een in Nederland gevestigd pensioenfonds onderbrengen. (pagina 23). Kan de minister aangeven hoe groot hij de kans acht dat buitenlandse ondernemingen hun uitvoeringsorganisatie in Nederland vestigen respec-

tievelijk hoe groot de kans is dat Nederlandse ondernemingen hun organisatie buiten Nederland plaatsen gegeven de strengere regelgeving?

In de schriftelijke inbreng bij de Wet werken aan winst stelt de CDA-woordvoerder, de heer Essers, de volgende vraag: «Nederlandse pensioenfondsen kunnen voortaan in Nederland ingehouden dividendbelasting terugvragen van de Nederlandse fiscus. Voor elders in de EU gevestigde pensioenfondsen gaat daarentegen een bronvrijstelling gelden. De leden van de CDA-fractie vragen of hier niet sprake is van discriminatie van binnenlandse pensioenfondsen en waarom er niet voor is gekozen om ook voor binnenlandse pensioenfondsen een bronvrijstelling te introduceren. Immers, alsnog toestaan dat niet alleen elders in de EU gevestigde maar ook in Nederland zelf gevestigde pensioenfondsen aanspraak kunnen maken op een Nederlandse bronvrijstelling levert niet alleen een rentevoordeel voor Nederlandse pensioenfondsen op, maar verlaagt ook de administratieve lasten voor zowel de Belastingdienst als pensioenfondsen en vergroot bovendien de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsplaats voor pensioenfondsen.» Kan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een reactie geven op deze vraag en tevens meenemen waarom Nederland een aantrekkelijk vestigingsland blijft voor pensioenfondsen of niet.

In het wetsvoorstel (PW) zijn verschillende artikelen opgenomen in het kader van internationale waardeoverdracht. Kan de minister meedelen hoe deze artikelen zich verhouden tot de nog niet goedgekeurde portability-richtlijn en welke aanpassingen de minister verwacht indien de portability-richtlijn wordt aanvaard? Mede door de nog niet goedgekeurde portability richtlijn is in de pensioenwet als maximum leeftijd 21 jaar opgenomen. Vindt de minister niet dat door het opnemen van een minimumleeftijd de wetgever (Europa?) op de stoel van CAO-partijen gaat zitten? Zoals meerdere keren opgemerkt is de inhoud van de pensioenovereenkomst primair een zaak van werkgever en werknemer, dat blijkt ook uit het aantal deelnemers waarvoor momenteel een toetredingsleeftijd geldt van 21 jaar of jonger (58,8% – mvt pagina 29). Is het niet zo dat in pensioenregelingen waarin de leeftijd hoger ligt, daar bewust voor gekozen is? Zou het opnemen van een lagere toetredingsleeftijd uit kostenooptpunt niet tot een lager ambitieniveau leiden?

Toezicht

De leden van de CDA-fractie verwachten, zoals de minister heeft toegezegd, dat de verschillende toezichtdomeinen (van De Nederlandsche Bank (DNB), De Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen (VB), De Autoriteit Financiële Markten (AFM), goed op elkaar worden afgestemd. Om de inrichting van het toezicht verder te optimaliseren en «dubbel toezicht» te voorkomen, stelt VB daarom voor dat de pensioenkoepels worden geconsulteerd over het nieuwe samenwerkingsconvenant tussen DNB en AFM. Dat convenant moet met oog op de nieuwe toezichtstaak van AFM worden geactualiseerd. En bovendien zou het volledige toezicht (prudentieel, materieel en gedragstoezicht) op de toeslagverlening onder toezicht van DNB moeten komen te vallen. Juist ten aanzien van de toeslagverlening is consistentie tussen de pensioenregeling, de gewekte verwachtingen c.q. de communicatie en de financiering essentieel en moeten pensioenuitvoerders kunnen vertrouwen op het oordeel van één toezichthouder. Deze leden verzoeken de minister te bevestigen dat de sector geconsulteerd zal worden over het convenant. In de behandeling in de Tweede Kamer is gesteld dat de toezichtkosten slechts marginaal zullen toenemen. Onbesproken is gebleven welke consequenties zijn verbonden aan een verplichting van de toezichthouder om schade te vergoeden die een onder toezichtgestelde instelling heeft

geleden wegens het optreden van de toezichhouder. VB is van mening dat die kosten niet afgewenteld kunnen worden op de onder toezicht-gestelde instellingen. Welke visie heeft de Minister van SZW op dit punt?

Emeritaatfondsen

De emeritaatfondsen zijn door DNB benaderd voor overleg. Het kabinet zal de Kamer (Tweede Kamer) tijdens het wetgevingsoverleg informeren over de stand van zaken. Kan de minister aangeven hoe de stand op dit moment is voor de diverse fondsen?

Beëindiging bij premieovereenkomsten

In artikel 50 lid 2 staat vermeldt hoe de pensioenaanspraken worden vastgesteld bij beëindiging van de deelneming. In artikel 108 lid 2 wordt vastgelegd aan welke eisen een vrijwillige pensioenregeling in de vorm van een premieovereenkomst moet voldoen. Ook daar wordt aangegeven wat er hoe er bij beëindiging moet worden gehandeld. In tegenstelling tot artikel 50 komt in artikel 108 de mogelijk van beleggen tot de pensioendatum niet voor (artikel 50 lid 2). Kan de minister aangeven waarom in artikel 108 op dit punt niet wordt aangesloten bij artikel 50?

Indexatielabel

Uiterlijk 1 januari 2008 dient er een kwalitatieve en beeldende maatstaf over de verwachtingen over indexatieverlening te zijn (het zogenaamde indexatielabel). Het indexatielabel beoogt betrokkenen inzicht te geven in de mate van zekerheid waarmee de opgebouwde pensioenaanspraken of het ingegane pensioen geïndexeerd worden (een soort risico-indicator op indexatie). Zoals van diverse kanten is opgemerkt, zegt een indexatielabel niets over de kwaliteit van de regeling. Kan de minister nu reeds toezeggen dat bij de ontwikkeling van het label voorkomen wordt dat deelnemers de indruk krijgen dat een goede indexatie automatisch een goede regeling betekent?

Databank

In artikel 189 van PW is geregeld dat DNB een databank beheert, waaruit de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en door hem aange-
wezen personen gegevens kunnen opvragen. Kan de minister aangeven aan welke instellingen de gegevens uit de databank kunnen worden verstrekt? Horen verzekeraars en pensioenfondsen respectievelijk hun koepels tot die instellingen?

Echtscheiding

Artikel 51 lid 1 luidt:

«Indien de partnerrelatie van een deelnemer eindigt door scheiding verkrijgt de gewezen partner van de deelnemer een aanspraak op partnerpensioen als de deelnemer ten behoeve van die gewezen partner zou hebben behouden indien op het tijdstip van scheiding zijn deelneming zou zijn geëindigd.»

Indien het partnerpensioen op risicobasis verzekerd is, is de aanspraak nul tenzij er gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid van uitruil. De CDA-fractie neemt aan dat dan ook op moment van scheiding een keuzerecht conform artikel 55 ontstaat. Graag een reactie.

In artikel 51 lid 2 staat vermeld:

«Indien de partnerrelatie van een gewezen deelnemer eindigt door scheiding verkrijgt de gewezen partner van de gewezen deelnemer een aanspraak op partnerpensioen als de gewezen deelnemer ten behoeve

van die partner heeft behouden bij het beëindigen van de deelneming.» Indien het partnerpensioen op risicobasis verzekerd is en de deelnemer heeft bij beëindiging dienstverband niet gekozen voor omzetting van een deel van het ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen, betekent dit dat de gewezen partner geen bijzonder nabestaandenpensioen heeft. Kan op het moment van scheiding alsnog een deel van het ouderdomspensioen worden omgezet in bijzonder partnerpensioen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is dit recht niet opgenomen in artikel 55 lid 1?

Arbeidsongeschiktheid

Momenteel is het praktijk dat een werknemer die een beschikbare premieregeling heeft en arbeidsongeschikt wordt, de premie krijgt vrijgesteld die hij op grond van zijn leeftijd bij het arbeidsongeschikt worden had. Deze premie wordt dan gedurende de resterende looptijd vrijgesteld, bij het bereiken van een volgend leeftijdscohort wordt de premie niet verhoogd. Bij de nog actieve deelnemers wordt de premie bij het bereiken van een volgende leeftijdscohort wel verhoogd.

Kan de minister aangeven of dit (nog) is toegestaan op basis van de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid en/of de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte?

Amendementen

Collectieve waardeoverdracht

Amendement 65 (artikel 24 PW) voorziet in een recht op collectieve waardeoverdracht bij beëindiging van een contract. Moet dit recht ook niet worden vastgelegd in artikel 75 PW?

Premieachterstand

Het aangenomen amendement 33 (artikel 28) geeft deelnemers drie maanden de tijd om bij premieachterstand tot herverzekering te komen. De verzekeraar moet de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico of overlijdensrisico in stand houden. De CDA-fractie neemt aan dat zowel de dekking van het arbeidsongeschiktheidsrisico als het overlijdensrisico indien van toepassing in stand gehouden moet worden (lid 5). Lid 6 vermeldt dat bij de premievrijmaking de verzekering premievrij wordt voortgezet zonder verrekening van premie, rente en kosten met de pensioenaanspraken. Kan de CDA-fractie aannemen dat bij het premievrij maken wel de kosten van de risicodekking, die tijdelijk in stand is gehouden, mogen worden verrekend?

Informatie

Het aangenomen amendement 51 heeft geleid tot de wettelijke verankering van het Uniform Pensioenoverzicht in artikel 35 lid 2 van de PW. Kan in het geval de werknemer nog geen deelnemer is aan de basisregeling (bijvoorbeeld wanneer de toetredingsleeftijd nog niet is bereikt) maar voor hem/haar al wel het overlijdensrisico is gedekt, volstaan worden met het informeren van de werknemer over de op dat moment relevante dekking(en) bijvoorbeeld door de werkgever?

Wachttijd

Met de aanvaarding van amendement 39 is een maximale wachttijd ingevoerd van twee maanden. De bedoeling van dit amendement is dat werknemers zo min mogelijk worden uitgesloten van pensioenopbouw.

Wachttijden of drempelperioden zijn niet toegestaan voor het nabestaandenpensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen. Kan de minister mededelen of bij regelingen met nabestaandenpensioen op opbouwbasis (spaarbasis), ook tijdens de wachttijd het pensioen op spaarbasis gedekt moet worden, of is risicobasis voldoende? Mag een uitvoerder voor het verwerven van deze aanspraken tijdens de wachtperiode jegens de uitvoerder als opschortende voorwaarde stellen dat de (risico) premie door de werkgever is voldaan?

Door het invoeren van een wachttijd van twee maanden kunnen er zeer kleine pensioentjes ontstaan, die na twee jaar weer kunnen worden afgekocht, maar die dan wel een enorme administratieve last doen ontstaan. Door de wachttijd van twee maanden komt met name de uitzendbranche in de problemen (zie hun brief van 24 oktober 2006). Kan de minister mededelen of het mogelijk is, in lijn met artikel 7:649 lid 5 BW, om artikel 13 lid 2 geheel of gedeeltelijk niet van toepassing te verklaren op de uitzendbranche? De CDA-fractie kan zich voorstellen dat de risicodekking, net als voor overige werknemers, wel gehandhaafd blijft, maar dat pensioenopbouw pas na zes maanden, uiteraard met terugwerkende kracht, aanvangt.

Indien dit niet mogelijk is ondersteunen deze leden graag het voorstel van OPF om 2 jaar na invoering van de Pensioenwet de werking van een wachttijd of drempelperiode van 2 maanden met name in de uitzendbranche te evalueren. Als dan blijkt dat de uitzendbranche te maken heeft met hoge administratieve lasten die niet in verhouding staan tot het doel van de beperking van de wachttijden of drempelperiode tot 2 maanden, verzoekt de CDA-fractie de minister alsnog (bij wetswijziging) de termijn te verlengen (tot 6 maanden) voor de uitzendbranche.

Vrijwillige voortzetting

Tijdens het wetgevingsoverleg is amendement 49 aangenomen. De bedoeling van het amendement is dat zelfstandigen een beter perspectief geboden moet worden om pensioen op te bouwen in de tweede pijler. Vrijwillige voortzetting gedurende een periode van maximaal 10 jaar in plaats van 3 jaar wordt mogelijk. De periode van 3 jaar is beargumenteerd in de mvt. Kan de minister mededelen waarom de periode van maximaal 10 jaar gehonoreerd is en er niet gekozen is voor een periode tot aan de pensioendatum? Moeten oudere zelfstandigen het de laatste jaren zonder pensioenopbouw doen? Het sluiten van een verzekering voor een korte periode is vaak erg duur.

Risicodekking

Op grond van het amendement nr. 60 is in de Pensioenwet artikel 50 lid 5 aangepast; een gewezen deelnemer, die heeft deelgenomen aan een regeling met partnerpensioen op risicobasis, zal na beëindiging van het deelnemerschap aanspraak behouden op een partnerpensioen, indien en zolang hij recht heeft op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet. De laatste volzin van artikel 50 lid 5 regelt dat de hoogte van dit partnerpensioen wordt vastgesteld *alsof hetzelfde pensioen op opbouwbasis zou zijn overeengekomen*. Kan de minister mededelen hoe de vaststelling van het partnerpensioen tijdens werkloosheid dient plaats te vinden? Graag vernemen de leden van de CDA-fractie of bedoeld is dat het partnerpensioen op risicobasis wordt voortgezet op het niveau van voor de werkloosheid of op basis van het percentage (bijvoorbeeld 70%) van het al opgebouwde ouderdompensioen of dat er iets anders bedoeld is. Kan de minister aangeven jegens wie de nabestaande van de overleden werkloze ex-deelnemer een aanspraak heeft? Kan de minister tevens mededelen op welke wijze rekening kan worden gehouden met een FVP-uitkering?

Hoe kan de risicodekking gefinancierd worden? Kunnen uitvoerders die kosten onttrekken aan de voorziening? Zo nee, waaruit moeten de kosten dan gedekt worden? Kan de minister dezelfde vraag beantwoorden voor de dekking van artikel 50a?

Artikel 50a schrijft voor dat er tot een maximum van 18 maanden dekking moet zijn voor het partnerpensioen indien sprake is van onbetaald verlof. Moeten die 18 maanden aaneensluitend worden opgenomen? Zo nee, moet de uitvoerder dan gaan bijhouden hoeveel maanden verlof iemand in de afgelopen jaren heeft opgenomen? Zo ja, kan er dan meerdere keren een termijn van 18 maanden verlof worden genomen?

Zowel in artikel 50 als in artikel 50a wordt gesproken over partnerpensioen en niet over nabestaandenpensioen(en). Is dit bewust gedaan, zodat eventuele kinderen bij overlijden geen uitkering krijgen?

Uitruil

Bij amendement nr. 85 is in de Pensioenwet (artikel 55) het recht op uitruil geregeld van een deel van het ouderdomspensioen in partnerpensioen of bij beëindiging van het deelnemerschap of met ingang van de datum waarop het ouderdomspensioen ingaat of kan ingaan. De hoogte van het partnerpensioen zal dan maximaal 70% bedragen van het ouderdomspensioen dat na uitruil resteert.

Kan de minister meedelen of met «kan ingaan» bedoeld is dat als een deelnemer voor zijn vroegst mogelijke pensioendatum uit dienst gaat, hij later, nl. op vroegst mogelijke pensioenleeftijd, alsnog kan uitruilen, ook al laat hij zijn pensioen niet ingaan?

Uit de toelichting bij het amendement blijkt dat dit keuzerecht bedoeld is voor de situatie waarin alleen een partnerpensioen op risicobasis ten tijde van het deelnemerschap is verzekerd en er geen partnerpensioen wordt vastgesteld bij beëindiging van het deelnemerschap. De wettekst zelf beperkt zich echter niet tot deze situatie; hierdoor vallen ook de pensioenregelingen waarbij voor partnerpensioen wordt opgebouwd onder artikel 55. Het Opf is van mening dat een dergelijk keuzerecht onnodig is voor pensioenregelingen, waarin bij beëindiging van het deelnemerschap sowieso een partnerpensioen wordt vastgesteld. Ten behoeve van de duidelijkheid van de wetgeving hecht OPF er derhalve aan dat wordt vastgesteld dat er in dat geval géén keuzerecht in de pensioenregeling hoeft te worden opgenomen, omdat dit een zinledige bepaling zou zijn die slechts tot verwarring bij de deelnemers zal leiden. Graag een reactie van de minister.

Terugstorten of premiekorting

Amendement nr. 66 (artikel 117) heeft tot doel het terugstorten van overschotten van pensioenfondsen slechts toe te staan wanneer de kortingen op pensioenaanspraken (waaronder de voorwaardelijke indexeringsregeling) en pensioenrechten gecompenseerd zijn. Het amendement voorziet in een compensatie van pensioenaanspraken en pensioenrechten van de 10 voorgaande jaren bij terugstorting in kas van de werkgever. Bij grote verzekerde regelingen kan er sprake van zogeheten gesepareerde beleggingen waarbij de verzekeringnemer (werkgever) inspraak heeft in het beleggingsbeleid van de pensioengelden en ook in principe aanspraak heeft op depotkortingen/premiekortingen, dus in feite vrijwel dezelfde situaties als bij een pensioenfonds. Kan de minister meedelen waarom in het geval een regeling is ondergebracht bij een pensioenfonds er eisen aan terugstorting respectievelijk premiekorting zijn gesteld en indien de

regeling rechtstreeks is ondergebracht bij een verzekeraar op basis van een gesepareerd depot het overschot ten goede kan komen aan de werkgever ondanks dat er indexatie (op basis van een voorwaardelijke indexeringsregeling) is overgeslagen? Er kan in die gevallen ook sprake zijn van ongelijke behandeling van gepensioneerden in de wettelijke bepalingen ten aanzien van waarborging van de indexeringstoekenning. Is dat de bedoeling?

Zijn voorwaardelijke toeslagen als ze wettelijk tot 10 jaar terug moeten worden ingehaald nog wel voorwaardelijke toeslagen? Graag een reactie van de minister.

Terugstorten of premiekorting

Amendement nr. 66 (artikel 117) heeft tot doel het terugstorten van overschotten van pensioenfondsen slechts toe te staan wanneer de kortingen op pensioenaanspraken) en pensioenrechten gecompenseerd zijn. Het amendement voorziet in een compensatie van pensioenaanspraken en pensioenrechten van de 10 voorgaande jaren bij terugstorting in kas van de werkgever.

Zorgplicht

De deelnemer is vrij om zelf een beleggingsmix te kiezen. Met amendement 61 wordt beoogd dat de pensioenuitvoerder de deelnemer begeleidt door middel van het geven van advies en informatie zonodig tegen een kostenvergoeding. Deze adviesplicht moet worden vormgegeven op basis van de adviesverplichtingen volgens de Wet financiële dienstverlening. Dit is opgenomen in artikel 47 lid 5 – zorgplicht pensioenuitvoerder. Echter, in artikel 5a staat dat de Wet financiële dienstverlening niet van toepassing is op de verhouding tussen een verzekeraar en een aanspraak- of pensioengerechtigde. Volgens de definities is een pensioenuitvoerder een ondernemingspensioenfonds, een bedrijfstakpensioenfonds of een verzekeraar. Kan de minister meedelen of met artikel 5a bedoeld wordt de Wfd met uitzondering van de artikelen genoemd in artikel 47 lid 5? Of is artikel 47 lid 5 alleen van toepassing op een ondernemingspensioenfonds of een bedrijfstakpensioenfonds?

Herstelperiode

Met amendement 84 is de korte termijnherstelperiode gewijzigd van 1 jaar in 3 jaar. In artikel 122 lid 1c wordt nog een termijn vermeld van «binnen een jaar». Kan de minister toelichten waarom hier nog steeds de termijn van een jaar van toepassing is?

Geen premie, geen recht

Artikel 122 PW bepaalt dat een pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en -rechten uitsluitend mag verminderen wanneer de dekkingsgraad onder het minimaal vereist vermogen (de 105%) uitkomt. Een pensioenfonds mag een recht op pensioen dus niet afhankelijk maken van de vraag of premie is voldaan. Bedrijfstakpensioenfondsen dekken derhalve het wanbetalingsrisico. Een door de werkgever onbetaald gebleven premie heeft in beginsel geen consequenties voor de deelnemers.

De informatie die pensioenfondsen uit het systeem van de EersteDagMeldingen kunnen verkrijgen is niet in alle gevallen toereikend om de volledige aansluiting te kunnen bewerkstelligen. Uitsluitend ten aanzien van de frauduleus handelende werkgevers (evidente gevallen van boze opzet) heeft de minister van SZW aangegeven dat het fonds is gevrijwaard. In beginsel is bewijstechnisch lastig aan te tonen dat er sprake is van een

frauduleuze handeling als er geen premie betaald is. Kan een pensioenfonds aannemen dat er sprake is van boze opzet als zowel de werkgever als de werknemer zich niet heeft aangemeld en als er ook geen premie is ingehouden bij de werknemer?

In de toelichting op het voorstel «geen premie, wel pensioen», is gesteld dat het wanbetalingsrisico voor rekening van het pensioenfonds komt. Wanneer een werkgever in staat van faillissement terecht komt, kan het pensioenfonds de onbetaald gebleven pensioenpremies claimen bij het UWV. Die claim is gebaseerd op artikel 61 jo artikel 64 van de Werkloosheidswet (WW). Het UWV toetst bij het overnemen van deze betalingsverplichtingen van de werkgever of voor de werknemer/deelnemer een «nadeel» is ontstaan. De ervaring van enkele van deze leden is dat UWV scherper dan in het verleden toetst of aan het nadeel-vereiste is voldaan. Vanwege «geen premie, wel pensioen» zou UWV claims kunnen gaan afwijzen. De minister van SZW heeft hierover in de Nota naar aanleiding van het verslag (pagina 44) opgemerkt dat de WW op dit punt niet behoeft te worden aangepast. Kan de minister bevestigen dat het niet-korten van pensioenaanspraken vanwege «geen premie, wel pensioen» voor UWV geen aanleiding kan zijn om claims van pensioen-uitvoerders bij faillissement van de werkgever af te wijzen?

De leden van de CDA-fractie willen vervolgens graag ook een reactie op een aantal vragen, die in het veld leven.

Middelbaarregelingen leiden vaak tot magere uitkomsten. Waarom is er geen verplichting opgenomen om projecties van het bereikbare pensioen bij een middelbaarregeling met voorwaardelijke indexatie te verstrekken, waarbij de geformuleerde ambitie gehanteerd moet worden bij het vervaardigen van deze projecties, en een afslag moet worden gehanteerd voor de verwachte inflatie? Dit op de voet van de projecties bij kapitaal-overeenkomsten. Een goede informatievoorziening op basis van voornoemde projecties is onmisbaar om pensioenteleurstellingen hierbij te voorkomen, dan wel tijdig tot andere maatregelen te kunnen besluiten. Dezelfde vraag leeft bij collectieve beschikbare premieregelingen. Kan de minister, wellicht ten overvloede, nog eens uitleggen waarom hij van mening is dat gepensioneerden, van wie het pensioen is opgebouwd tijdens een periode dat in de toezegging geen beperking was aangebracht voor de opbouw van aanspraken en de verlening van toeslagen bij overschrijding van een maximum premieniveau, in de PW voldoende zijn beschermd bij invoering van een toezegging op basis van collectieve beschikbare premie. Dit klemmt temeer indien zo'n regeling zou worden gekwalificeerd als een aanspraken regeling en het eerste sturingsmiddel zou bestaan uit het niet of onvolledig toekennen van toeslagen aan gepensioneerden uit het regime van voor de invoering van de collectieve beschikbare premie.

Kan de minister nog eens uitleggen waarom de «gesplitste kortingsregeling» (TK 30 413 stuk nr. 86) niet meer van toepassing zou zijn onder de werking van artikel 122, waardoor in een regeling die wordt gefinancierd op basis van collectief beschikbare premie een tekort aan premie kan worden afgewenteld op de reserves die nodig zijn om de toekomstige toeslagverlening veilig te stellen, in plaats van een korting op de toekomstige pensioenopbouw wegens een niet kostendekkende premie. Is de minister van mening dat artikel 122 in dat geval voldoende waarborgen bevat voor gepensioneerden en gewezen deelnemers?

De CDA-fractie zou het op prijs stellen een inhoudelijke reactie te krijgen op de brief van VNO/NCW van 24 oktober jl., op de brief van 21 september 2006 van NOB, op de brief van 26 oktober 2006 van CSO, op de brief van 25 oktober 2006 van het Verbond voor verzekeraars en op de brieven van PUSH en de heer W.J. Ouwerkerk.

Graag ook een reactie van de minister op navolgend voorstel van de VB. Om te voorkomen dat een perverse vorm van solidariteit zou kunnen ontstaan, stelt VB voor om artikel 23 PW als volgt aan te passen:

1. De werkgever voldoet de pensioenuitvoerder de verschuldigde premie en verstrekt de inlichtingen die de pensioenuitvoerder nodig heeft om de uit hoofde van de pensioenovereenkomst aangegane verplichtingen te kunnen nakomen.
2. In het geval van een vrijwillige voortzetting als bedoeld in artikel 49, voldoet de gewezen deelnemer de premie aan de pensioenuitvoerder.
3. De pensioenuitvoerder is niet gehouden pensioenaanspraken of -rechten toe te kennen indien de werkgever zijn verplichtingen tot het verstrekken van inlichtingen uit hoofde van het eerste lid niet nakomt, mits de pensioenuitvoerder zich aantoonbaar voldoende heeft ingespannen om de werkgever aan diens verplichtingen te laten voldoen. Onder het nakomen van de verplichtingen uit hoofde van de vorige volzin wordt mede verstaan de verplichting van de werkgever om diens werknemers aan te melden bij een in de bedrijfstak verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds.
4. De toezichthouder kan toetsen of de pensioenuitvoerder in redelijkheid tot het besluit als bedoeld in het derde lid is kunnen komen.
5. Het pensioenfonds informeert de deelnemersraad over het voorgenomen besluit.

Toelichting bij het voorstel van de VB

Het niet betalen van pensioenpremies door de werkgever komt voor rekening van het bedrijfstakpensioenfonds. Een fonds dekt het wanbetalingsrisico en heeft mogelijkheden om op relatief eenvoudige wijze achterstallige premies in te vorderen (zie artikel 21 Wet Bpf 2000). Daarnaast rust op een bedrijfstakpensioenfonds de inspanningsverplichting om de volledige aansluiting van alle werkgevers in de sector te bewerkstelligen. Met de informatie van de Eerstedagmeldingen krijgen fondsen daartoe ook een extra instrument in handen. Wanneer een fonds, ondanks de inzet van de tot haar beschikking staande instrumenten, achteraf constateert dat een werkgever zich niet bij het fonds heeft gemeld of diens werknemers niet heeft aangemeld – dat zijn overigens verplichtingen die op grond van artikel 22 PW jo de Wet Bpf 2000 op de werkgever rusten – dan zou het pensioenfonds niet gehouden moeten zijn om aan de betreffende werknemers, die weliswaar in de sector hebben gewerkt maar niet bij het fonds bekend waren, pensioenaanspraken en -rechten toe te kennen. De toezichthouder (DNB) ziet toe op de inzet van de aan het fonds ter beschikking staande instrumenten.

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met waardering kennis genomen van het wetsvoorstel dat de wettelijke regelgeving ten aanzien van het tweede-pijlerpensioen meer in overeenstemming brengt met de eisen van de huidige tijd. Het feit dat het wetsvoorstel Pensioenwet op een zo breed draagvlak mag rekenen verheugt hen. Wel hebben zij een aantal vragen en opmerkingen bij het wetsvoorstel zoals dit thans bij de Eerste Kamer voorligt.

Informatie: artikel 22, artikel 35–46a

De aan het woord zijnde leden hebben met instemming kennisgenomen van de verhoogde aandacht voor informatieverstrekking aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun partners. Tegelijk roepen reikwijdte en vormgeving van deze informatieplicht bij hen vragen op.

Wat moet er nu precies komen te staan in de zogenaamde startbrief? Moet dat in alle gevallen dezelfde standaardinformatie zijn, of wordt van de

pensioenuitvoerder ook een meer op maat gesneden informatie verwacht? Kan de minister de Kamer een model doen toekomen van een good practice, dat wil zeggen een startbrief van een gemiddeld complexe regeling die compleet is, inhoudelijk juist en voor de gemiddelde deelnemer te begrijpen?

Waarom is een indicatiestelling van het te verwachten rendement wél voorgeschreven bij een vrijwillige pensioenovereenkomst op premiebasis met beleggingsvrijheid en níet bij een in alle opzichten vergelijkbare, maar verplichte regeling? Acht de minister de informatieverstrekking in het laatste geval overbodig? Zo ja waarom?

Is de minister het eens met de stelling dat een pensioendeelnemer met name behoefte zal hebben aan gerichte informatie op het moment dat hij *overweegt* van baan te veranderen, terwijl die overstap tevens een verandering van pensioenregeling impliceert? Zo ja, acht hij een inhoudelijke informatieverstrekking in dat stadium over de mogelijk beoogde regeling wenselijk door, bijvoorbeeld, de afdeling P&O van de nieuwe werkgever? Zo nee waarom niet? Zo ja, geschiedt dit naar het oordeel van de minister al in voldoende mate? Ziet hij een taak voor de overheid om deze praktijken te bevorderen?

Wat vindt de minister van de stelling dat een deelnemer op zo'n moment van overstap niet zozeer, of in elk geval niet alleen, behoefte heeft aan informatie over de bestaande en de toekomstige pensioenregeling, als wel aan een onderbouwde pakketvergelijking, inclusief een antwoord op de vraag of waardeoverdracht in de onderhavige situatie verstandig is? Zo ja, wie zou die informatie moeten leveren? Zijn de beide pensioenuitvoerders, de huidige en de beoogde, verplicht om in zo'n situatie inzicht te verschaffen in een eventueel bij hen bestaand dekkings- of reservetekort?

Wat wordt in dit verband de functie van het (nog te bouwen) pensioenregister? Is het de bedoeling dat dit ook meer algemene informatie gaat bevatten over alle in Nederland bestaande pensioenregelingen? Zo ja, wie moet die informatie aanleveren? Wie gaat dit vervolgens «vullen»? Zijn werkgevers rechtens verplicht – of zouden zij dit naar het oordeel van de minister moeten worden – om meer concrete informatie over hun pensioenregeling en toezeggingen aan dit register beschikbaar te stellen? Of mogen zij dit, bijvoorbeeld met een beroep op concurrentieoverwegingen, weigeren?

Deelt de minister de stelling dat het juist het indexatiebeleid van de pensioenuitvoerder is, dat voor het besluit om al dan niet tot waardeoverdracht over te gaan, een voorname wegingsfactor is? Hoe denkt de minister te bewerkstelligen dat het hiertoe te ontwikkelen label binnen een jaar beschikbaar is en voor de communicatie aan de deelnemers kan worden voorgeschreven?

Waarom is de verplichting een indexatietabel op te stellen beperkt tot pensioenleveranciers in de tweede pijler? Acht de minister de informatievoorziening die van zo'n tabel uitgaat voor de derde pijler minder nodig? Zo ja waarom? Kan de minister in zijn antwoord betrekken dat deze derde pijler voor met name zelfstandig werkenden feitelijk een soort tweede pijler is, dat is de pijler waarbinnen zij bovenop de Aow hun aanvullend pensioen als werkende opbouwen?

Rekenregels waardeoverdracht

Vindt de minister het terecht dat bij de rekenregels voor de vaststelling

van rechten uit waardeoverdracht de deelnemer zijn nominale rechten behoudt, maar niet zijn uitzicht op indexatie? Zo ja, kan hij dit uitleggen? Acht hij het gekozen systeem passend, óók bij een overstap van een loon-gerelateerde regeling naar een regeling die is gebaseerd op het beginsel van een vaststaande premie? Of vice versa?

Betalingsonmacht; verschil in positie pensioenfondsen / verzekeraars

Wat vindt de minister van de stelling van de VB (position paper d.d. 17 oktober 2006) dat een bedrijfspensioenfonds niet gehouden zou moeten zijn om aanspraken toe te kennen als de werkgever zich niet bij het pensioenfonds meldt of de aanmelding van zijn werknemers achterwege laat? Acht de minister de suggestie van deze zijde om de informatieplicht van de werkgever van art 23 uit te breiden en het pensioenfonds de mogelijkheid te geven om in gevallen van apert wanpresteren de toekenning van aanspraken te staken, een gelukkige? Zo nee waarom niet?

Wat is de achtergrond van het verschil in behandeling tussen pensioenfondsen, die onder omstandigheden de aanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers kunnen korten (artikel 122 PW), en verzekeraars die volledig aansprakelijk zijn als de werkgever nalaat hen de financiële middelen te verstrekken om de regeling uit te voeren? Wat is rechtens als in een later stadium, wanneer de werkgever bijvoorbeeld al enige tijd failliet is, komt vast te staan dat de verplichtingen van de pensioen-uitvoerder veel hoger zijn dan aanvankelijk is aangenomen? Acht de minister een dergelijke situatie volstrekt hypothetisch? Zo ja, kan de minister in zijn antwoord de jurisprudentie uit de jaren negentig betrekken ten aanzien van, naar inmiddels is komen vast te staan, verboden discriminatie van vrouwen die de uitvoerder alsnog met terugwerkende kracht diende te repareren? Zo nee, beschouwt de minister de kans op een dergelijke «calamiteit» voor de uitvoerder als een bedrijfsrisico dat verzekeraars die op de pensioenmarkt opereren bij een herverzekeraar moeten onderbrengen? Deze leden voelen wel iets voor die redenering maar vragen zich tegelijk af of, indien het dit laatste is, er dan niet een oneigenlijk concurrentievoordeel ontstaat – met alle mogelijke Europeesrechtelijke implicaties van dien – voor pensioenfondsen die in een dergelijke situatie wél tot korting van aanspraken mogen overgaan. Of zien deze leden dat verkeerd en is artikel 122 niet voor een dergelijke situatie geschreven?

Wat ziet de minister als de voornaamste verschillen in de voorschriften vanuit de PW aan leveranciers van tweede pijlerproducten en die in de Wfd aan degenen die derde pijlerproducten leveren? Welke strengere of juist minder strenge regels worden er vanuit beide regelingen gesteld? Wat is van dit verschil de achtergrond?

Er is op dit moment veel te doen over de kosten die banken en verzekeraars in rekening brengen op individuele producten. Hoe transparant zijn de uitvoeringskosten van pensioenfondsen en hoe verhouden deze zich tot de derde pijler? Acht de minister de jaarrapportage van de toezichthouder dienaangaande voldoende duidelijk? Zo nee, worden er stappen overwogen om ook dat onderdeel van de pensioenkosten meer inzichtelijk te maken voor bijvoorbeeld werkgever of deelnemer op het moment dat er voor hen iets te kiezen is?

De positie van de nabestaande partner, artikel 55 en 61

In de afgelopen jaren is het nabestaandenpensioen in de tweede pijler fors ingeperkt, zo vervolgen deze leden. Veel fondsen zijn overgestapt van een NP op risicobasis waardoor er bij een overlijden na pensionering geen afgeleide rechten meer bestaan, of zij hebben het NP als zodanig

sterk ingeperkt. Deelt u de minister deze vaststelling? Zo ja, heeft deze ontwikkeling zijn instemming?

Wat vindt de minister van de stelling dat de periode na vooroverlijden van de langstlevende die geen of onvoldoende eigen pensioen heeft opgebouwd evenzeer als «witte vlek» kan worden gekenschetst, als het verschijnsel waar deze term doorgaans naar verwijst? Zo ja, in hoeverre is deze vlek de regering een zorg? Zo nee, wat ziet de minister als het grote verschil tussen een «vlek» die inhoudt dat iemand geen eigen pensioenaanspraken verwerft en het pensioentekort van de langstlevende die na vooroverlijden van de meest verdienende partner achterblijft zonder noemenswaardige aanspraken? Is de minister bereid onderzoek uit te zetten naar de vraag hoeveel niet of minst verdienende partners op dit moment het risico lopen bij een vooroverlijden, voor dan wel na pensioenering, van hun echtgenoot achter te blijven zonder noemenswaardige pensioenaanspraken?

Pensioen en de kleine zelfstandige

Het verheugt de aan het woord zijnde leden dat de pensioenpositie van kleine zelfstandigen ook de volle aandacht van de regering heeft. Zij wachten de verdere ontwikkelingen op dit punt met veel belangstelling af. Voor het moment hebben zij hier slechts één vraag over. Wat is de achtergrond van het feit dat in sommige bedrijfstakken al is gekozen voor een verplichtstelling van de bestaande pensioenregeling voor de aldaar werkzame ZZP-ers? Is de minister bereid dit aspect in het voorgenomen onderzoek mee te nemen, bijvoorbeeld om te bezien of dit een initiatief is dat effectief is en als zodanig navolging verdient?

Pensioen en rechtsbescherming

Naast een goede informatievoorziening is de mogelijkheid van een laagdrempelige rechtsgang op het moment dat de pensioenuitvoerder in gebreke blijft of op andere wijze wanpresteert een belangrijk goed, ook voor de individuele deelnemer of ex-deelnemer. Het is de aan het woord zijnde leden opgevallen dat de paragraaf over «gerechtelijke procedures» in het wetsvoorstel PW relatief schamel is opgezet. Deelt de minister deze vaststelling? Is deze exemplarisch voor het feit dat de mogelijkheden voor deelnemers en alle andere belanghebbenden om *individueel* in rechte op te komen tegen voor hen nadelige beslissingen gering zijn, of misschien zelfs nonexistent? Of is deze bescherming in andere regelingen opgenomen? Zo ja, in welke?

Wat vindt de minister van de suggestie om de komst van een nieuwe Pensioenwet aan te grijpen om tot een meer omvattende en dus transparante paragraaf op dit punt te komen? Waarom staat, bijvoorbeeld, de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Ombudsman Pensioenen/Verzekeringen niet in deze wet? Zijn pensioenfondsen verplicht een eigen klachtenregeling op te zetten, net als verzekeraars die dit krachtens de Wfd moeten doen? Zo ja, waar is deze verplichting geregeld? Is bekend of pensioenfondsen dit ook gedaan hebben?

Vrijwillige voortzetting (art. 49 PW)

Ten slotte hebben deze leden nog enige meer technische vragen over het onderdeel van de vrijwillige voortzetting. Verwijst de term «ontslag» uit het tweede lid van artikel 49 naar iedere wijze van beëindiging van de arbeidsovereenkomst, of wordt hier uitsluitend bedoeld op het arbeidsrechtelijke ontslagbegrip?

Betekent de voorwaarde dat het ontslag moet zijn «veroorzaakt» door arbeidsongeschiktheid dat de mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting niet

toekomst aan de deelnemer wiens arbeidsovereenkomst tot een einde komt tijdens, maar niet vanwege, een periode van arbeidsongeschiktheid? Moeten pensioenfondsen voor de vaststelling dat sprake is van arbeidsongeschiktheid aansluiten bij de criteria uit de wet WIA, of staat het hen vrij eigen criteria te ontwikkelen?

De leden van de PvdA-fractie zien de antwoorden van de minister met belangstelling tegemoet.

De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van dit wetsvoorstel.

Naar de overtuiging van genoemde leden is er sprake van een goed wetsvoorstel, dat mede door de vele consultatierondes kan bogen op een breed draagvlak van de sociale partners, de pensioenuitvoerders en de toezichthouders. Kan de minister meedelen hoe en in hoeverre pensioengerechtigden een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van het wetsvoorstel? Een robuuste pensioenwet is gelet op de grote sociale en financiële belangen van het Nederlandse pensioenstelsel noodzakelijk. De leden van de VVD-fractie waarderen de codificatie van de rechtspraak, die rond de meer dan 50 jaar oude Pensioen- en Spaarfondsenwet is gegroeid. Verder onderschrijven zij de beleidsmatige veranderingen inzake de transparantie, het toezicht en de toegang. Hierdoor verschuift de aandacht – helaas noodgedwongen – van inhoud naar compliance.

Het voorbereidend onderzoek heeft de leden van de VVD-fractie tot de volgende vragen en opmerkingen gebracht.

De regering heeft de keuze gemaakt om de pensioensector niet onder de WFT te laten vallen, maar in een aparte wet te regelen. De leden van de VVD-fractie begrijpen de argumenten van de regering terzake, maar zijn van mening dat een keuze voor de WFT ook goed – zo niet: beter – gemotiveerd had kunnen worden. Het feit dat er sprake is van twee toezichtswetten heeft de Raad van State er al toe gebracht om op zoek te gaan naar de verschillen in die twee wetten. De leden van de VVD-fractie verzoeken de minister in te gaan op de verschillen die de parlementaire behandeling van de WFT en het onderhavige wetsvoorstel heeft opgeleverd. Naar de mening van de leden van de VVD-fractie lag bij de behandeling van de WFT bijvoorbeeld een grotere nadruk op de rechtsbescherming rond het toezicht.

Met de regels rond het toezicht wordt de inhoud van het toezicht en de relatie tussen de minister van SZW en de toezichthouders, te weten DNB en de AFM vormgegeven. Er is door de Raad van State en door de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor het dubbel toezicht. Het dubbel toezicht heeft niet de voorkeur van de leden van de VVD-fractie. Het onderbrengen van het gehele toezicht bij DNB zou in de visie van genoemde leden meer voor de hand hebben gelegen. Zeker gelet op de ervaring die DNB met het toezicht op de pensioensector heeft. Genoemde leden realiseren zich echter dat de keuze voor dubbel toezicht, die de regering in het wetsvoorstel heeft gemaakt, (in elk geval nu) onomkeerbaar is. De leden stellen het op prijs dat het toezicht op termijn aan een evaluatie onderworpen wordt.

De leden van de VVD-fractie vragen de minister een reactie op de volgende vragen.

- waarom wordt in artikel 59 verwezen naar artikel 122?
- in artikel 123 is bepaald dat een pensioenfonds een beleggingsbeleid voert dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. Hoe kijkt de minister in dit verband aan tegen de deelname van een pensioenfonds in een hedgefund of een soortgelijke fonds? Is de

minister van mening dat pensioenfondsen overigens transparant genoeg zijn over dergelijke participaties?

- In artikel 162 is bepaald dat de bestuurlijke boete aan de toezicht- houder toekomt. Geldt het zelfde voor de dwangsom als bedoeld in artikel 161? Zo ja, waar is dat dan geregeld?

Nederland heeft in vergelijking met andere Europese landen een uitstekend pensioenstelsel. Vorig jaar hebben de leden van de VVD-fractie hun zorg uitgesproken over een Europese richtlijn voor de overdraagbaarheid van pensioenen. De leden van de VVD-fractie dringen er wederom bij de minister op aan om een dergelijke richtlijn te blokkeren. Belangrijke overweging is dat «er geen goed geld naar kwaad geld gebracht dient te worden». Is de minister bereid tot het opwerpen van een blokkade in dezen?

De Tweede Kamer heeft bij amendement het pensioenlabel geïntroduceerd. Dit label moet de pensioengerechtigde een helder inzicht verschaffen in zijn pensioenrechten. Met name dient het label ook informatie te verschaffen over de mate van indexatie van de pensioenaanspraken. De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd naar de mening van de minister over dit label. Acht hij het mogelijk dat een dergelijk label – gelet op alle onzekerheden die pensioenaanspraken, omdat het lange termijn aanspraken zijn, omgeven – voldoende inzicht geeft? Geeft het label, omdat er voor de pensioenuitvoerders geen sprake is van een rechtens bindend oordeel geen schijnzekerheid?

In de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel staat dat op in Nederland verblijvende buitenlandse werknemers de Pensioenwet tijdelijk niet van toepassing is. Tijdelijk wordt gedefinieerd als een periode van maximaal 5 jaar. De leden van de VVD-fractie vragen zich af waarom die tijdelijke buitenlandse werknemers niet zelf de keuze wordt gelaten of zij beschermd willen worden door de Pensioenwet. Waarom worden ze niet – gelijk de DGA – buiten de Pensioenwet gehouden?

De regering heeft de keuze gemaakt dat de DGA in tegenstelling tot de PSW niet onder de Pensioenwet valt. Als DGA wordt de directeur met een 10% belang of meer bestempeld. Welke principiële motieven liggen aan deze keuze van de regering ten grondslag? Is het in de visie van de regering zo dat een dergelijke (soms kleine) aandeelhouder altijd voldoende invloed heeft op de pensioensituatie van de vennootschap? Wat rechtvaardigt het verschil in behandeling tussen de DGA en de gewezen werknemer als bedoeld in artikel 49, lid 2? Overigens danken de leden van de VVD-fractie de minister voor de uitgebreide beantwoording van de gestelde vragen inzake de (fiscale) positie van de DGA in de nota naar aanleiding van het verslag bij de Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet.

De pensioenuitvoerders krijgen een zorgplicht om grenzen te stellen aan de beleggingsvrijheid, waarbij het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille defensiever moet worden naarmate de pensioendatum nadert. Het gevolg kan zijn een gedwongen verkoop van bijvoorbeeld aandelen op een gelet op de koersontwikkeling verkeerd moment. De werknemer wordt als het ware door de pensioenuitvoerder bij de hand genomen. Voor een collectieve beleggingsportefeuille geldt een dergelijke zorgplicht niet. Een werknemer die vlak voor zijn pensionering wordt geconfronteerd met een daling van de beurskoersen kan ook het schip ingaan. Kan de minister dit onderscheid in zorgplicht motiveren?

Op 23 augustus jl. heeft de VB, de Opf en de Unie van Beroeps- pensioenfondsen in het schrijven Stimuleer de kracht van ons pensioen-

stelsel onder de kop Nederland Pensioenland aandacht gevraagd voor een integrale visie. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie de reactie van de minister op de aldaar gestelde vragen en gedane suggesties.

De minister heeft de pensioenfondsen meer ruimte gegeven bij het schatten van de rendementen, die ze op termijn verwachten te behalen. Hiermee kunnen op korte termijn forse premiestijgingen uitblijven. De lage rente is veelal de oorzaak van alle onheil. Deze dreiging blijft. Kan de minister aangeven wat zijn ingrepen voor toekomstige premies beteken?

In de praktijk schijnen de internationale boekhoudregels voor veel bedrijven aanleiding te zijn om over te gaan naar een zogenaamde CDC-regeling. Door het invoeren van een dergelijke regeling behoeven die bedrijven geen voorziening op hun balans op te nemen. De huidige regeling inzake de reken- en procedureregels waardeoverdracht (besluit van 7 februari 2005, Stb. 152) levert een probleem op met CDC-regelingen. Rechten die binnenkomen in een CDC-regeling moeten altijd gefinancierd blijven. Een CDC-regeling echter biedt nu juist een mogelijkheid om de rechten in geval van een tekort te korten. Een oplossing zou zijn om terug te keren naar de situatie waarin alleen zuivere DB-regelingen als reguliere regelingen worden beschouwd. De leden van de VVD-fractie vernemen graag de visie van de minister hierop.

De leden van de VVD-fractie vernemen graag de reactie van de minister op de brief van de Stichting van de Arbeid d.d. 26 oktober 2006. Hetzelfde geldt voor de brief van 24 oktober 2006 van VNO NCW en voor de Reactie van het Verbond van Verzekeraars op het gewijzigd wetsvoorstel Pensioenwet d.d. 24 oktober 2006. Bij brief van 24 oktober 2006 heeft de Algemene Bond Uitzendondernemingen aandacht gevraagd voor een aantal ongewenste gevolgen van amendement 39 betreffende de Pensioenwet. Ook op deze brief vernemen de leden van de VVD-fractie graag de mening van de minister. Hoe denkt hij het door de ABU geschetste probleem op te lossen? De leden van de VVD-fractie kunnen zich vinden in de oplossingsrichting van de ABU. Tot slot vernemen de leden van de VVD-fractie nog graag de reactie van de minister op het Position Paper Pensioenwet van 20 oktober 2006 van de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen alsmede het Position Paper van 17 oktober 2006 van de VB.

De fracties van **D66** en de **OSF** hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van wet voor de nieuwe Pensioenwet. Wel hebben de fracties er nog enige vragen over.

Door de Pensioenwet gaan de administratieve lasten van de pensioensector fors omhoog. In deze sector is de regeldruk ondanks de goede voornemens van het kabinet sterk toegenomen. De vloedgolf aan amendementen in de Tweede Kamer hebben dit nog eens versterkt. De berekeningen over administratieve lasten gaan volgens de fracties van D66 en OSF niet meer op. Het lijkt deze fracties noodzakelijk om Actal om nieuw advies te vragen. Graag ontvangen zij een reactie daarop.

De fracties van D66 en OSF zien graag een actueel overzicht van de administratieve lastendruk van de Pensioenwet van de regering tegemoet. Hierin moet meegenomen zijn de kosten voor de sector van het nationale pensioenregister, de verplichte collectieve waardeoverdracht en de verdere aanscherping van het FTK.

Door het FTK worden de beleggingseisen voor pensioenfondsen verder verscherpt. Dit zal inhouden dat er meer in obligaties belegd wordt met

name die met een zeer lange looptijd (een effect wat nu al zichtbaar is) en daardoor een daling van het door pensioenfondsen te behalen rendement. Dit kan alleen worden opgevangen door premieverhoging. De vraag is; heeft de minister begroot wat de kosten hiervoor zullen zijn voor de Nederlandse economie, de verslechtering van de internationale concurrentieverhouding en de afname van de economische groei?

In de Pensioenwet is opgenomen dat na afloop van de contractstermijn bij een verzekeraar of pensioenfonds er verplicht moet worden meegewerkt aan collectieve waardeoverdracht. Dit is niet alleen in strijd met de contractsvrijheid, maar het gaat er ook aan voorbij dat een pensioenuitvoerder een lagere premie kan rekenen als er vaststaat dat de pensioenen ook na afloop van het contract nog daar verzekerd blijven. Ook is het zo dat bij contracten die niet in overdracht voorzien ook nu wel degelijk kan worden overgedragen als men het eens wordt over de prijs. Bovenstaande heeft tot gevolg dat omdat er altijd met overdracht rekening moet worden gehouden de premie gemiddeld hoger zal moeten liggen. Heeft de minister begroot welke kosten dit met zich mee zal brengen in de hogere pensioenpremies?

Pensioenfondsen krijgen er door dit wetsvoorstel een geheel nieuwe taak bij. Zij moeten mensen die willen beleggen met hun adviseren volgens het «Ken uw klant principe» uit de WFD. Hiervoor moet de persoonlijke financiële toestand van een deelnemer volledig worden doorgelicht. De fracties van D66 en OSF vragen zich af hoe dit er in de praktijk uit gaat zien? Moet een deelnemer langskomen bij een pensioenfonds met al zijn financiële paperassen. Kan een pensioenfonds dit uitbesteden? Hoe zit het met de kosten? En ook heel belangrijk hoe zit het met de handhavingmogelijkheden als een deelnemer bijvoorbeeld niet financieel doorgelicht wenst te worden? Moet hij/zij tegen zijn/haar zin voor een persoonlijk advies bij een pensioenadviseur worden gebracht? Of betekent het amendement dat een dergelijke pensioenpolis zonder advies volgens het Ken Uw Klant principe geen doorgang kan vinden?

Hebben de fracties van D66 en OSF tenslotte goed begrepen dat een pensioendeelnemer op geen enkele manier is genoodzaakt zich vervolgens ook aan dit advies te houden?

De fracties van D66 en OSF vinden de trend zorgelijk dat er steeds minder nabestaandenpensioen wordt opgebouwd. De fracties begrijpen de argumentatie dat partners meestal vrouwen steeds vaker zelf een pensioen opbouwen, maar denken dat dit vooral bij oudere vrouwen nog nauwelijks het geval is. Kan de minister aangeven hoeveel mensen er in Nederland moeten rondkomen van (naast de AOW) van een nabestaandenpensioen wat hun inkomen is en wat de toekomstverwachtingen zijn?

De fracties van D66 en OSF zijn blij dat er in de Pensioenwet geregeld wordt dat pensioenuitvoerders na twee jaar na beëindiging van deelneming kleine pensioenen af te kunnen kopen. De fracties vragen zich wel af of dit alleen geldt voor nieuwe gevallen of ook voor alle al bestaande kleine pensioenen van oud-deelnemers die al meer dan twee jaar de deelneming beëindigd hebben.

In de huidige wet ligt vast dat een pensioenuitvoerder bij een dienstverband korter dan een jaar het pensioen mag afkopen. Nu moeten de uitvoerders hiermee twee jaar wachten. Is dit meegenomen in de berekening van de administratieve lasten? Bovendien moet er dus met de nieuwe regeling binnen de twee jaar ook met de kleine pensioenen meegewerkt worden aan uitgaande waardeoverdracht. Dit zou wel eens meer kunnen kosten dan de waarde van het pensioen zelf of anders in ieder geval een groot deel van de waarde van het kleine pensioen. Voor

deelnemers hoeft dit in directe zin niet veel uit te maken maar voor pensioenuitvoerders kan dit een kostbare zaak zijn. Bovendien is het inefficiënt. Vindt de minister in het licht van bovenstaande het niet beter om kleine pensioenen per dienstverlating af te kunnen kopen alleen nu met de verbetering dat dit gekoppeld is aan de hoogte van het pensioen?

Het vertegenwoordigen van gepensioneerden wordt in de Pensioenwet voornamelijk overgelaten aan de sociale partners. De ouderenorganisaties lijken hier niet veel vertrouwen in te stellen en zich maar beperkt vertegenwoordigd te voelen door vooral de vakbonden. Dit zijn geluiden waar volgens de fracties van D66 en OSF serieus naar geluisterd moet worden en bekeken of deze gevoelens terecht zijn. De fracties willen graag weten hoeveel van de gepensioneerden daadwerkelijk lid zijn van een vakbond.

Verder willen de fracties graag weten of het mogelijk is om per pensioenfonds te kijken hoe groot het percentage vakbondsleden onder de gepensioneerden is. Als uit dit percentage zou blijken dat het aantal leden erg minimaal is zou ervoor gekozen kunnen worden om de gepensioneerden een eigen rechtstreekse vertegenwoordiging van hun belangen te geven.

De Pensioenwet volgt wat betreft toezicht grotendeels dezelfde structuur als de pas aangenomen Wet op het financiële toezicht. Is het de uiteindelijke bedoeling om pensioenen ook onder de Wft te laten vallen?

Volgens de minister is er in de samenleving een breed gedragen wens om de voorlichtingsvereisten in de pensioenwetgeving aan te scherpen. Hoe komt de regering bij deze conclusie? Op welk onderzoek is het gebaseerd en welke argumenten liggen hieraan ten grondslag?

Na tien jaar moeten ex-werknemers pas uit de pensioenregeling. Kunnen ex-werknemers die nu minder dan tien jaar uit dienst zijn ook nog van deze regeling gebruik maken?

Zoals de minister weet lijkt de termijn van tien jaar in strijd te zijn met de afspraken tussen de sociale partners en de pensioenuitvoerders in het kader van taakafbakening. Wil de minister zich uitspreken in welke mate de regering zich nog gebonden acht aan deze afspraken? Als de minister zich niet meer aan deze afspraken gebonden acht dan willen de fracties van D66 en OSF dat graag duidelijk horen om dan dus deze principiële discussie opnieuw te kunnen voeren.

In artikel 50, lid 5 wordt geregeld dat risicodekking voor het partnerpensioen doorloopt als een werknemer werkloos wordt. Wil de minister verduidelijken hoe de hoogte van het partnerpensioen wordt vastgesteld en wie de kosten hiervoor zal moeten dragen, zeker omdat de aangevoerde partij, het FVP, door de middelen heen lijkt te zijn?

In het verlengde hiervan, mocht het de bedoeling zijn dat de voortzetting van het partnerpensioen tijdens de periode van de werkloosheid onderdeel wordt van de uitvoeringsovereenkomst dan lijkt hier sprake te zijn van strijdigheid met de Wet toezicht verzekeringswezen, waarbij immers werkloosheidsgerelateerde risico's niet door pensioenuitvoerders mogen worden verzekerd. Een reactie graag.

De informatie in de startbrief moet in heldere en begrijpelijke bewoordingen zijn opgesteld. De fracties van D66 en OSF vragen zich af wie dit controleert. De AFM bijvoorbeeld?

De Pensioenwet regelt een forse verkorting van de toegestane wacht- en drempeltijden. Volgens VNO NCW zal dit tot problemen leiden in branches

als de horeca, de detailhandel en de schoonmaak- en uitzendbranche. Dit omdat er hier veel kortlopende dienstverbanden zijn. Dit kan er toe leiden dat er veel rompslomp is rond deze pensioenen die vervolgens weer afgekocht moeten worden. Dit lijkt erg inefficiënt. Ziet de minister een mogelijkheid om in situaties waar dit objectief te rechtvaardigen is van het verbod op wacht- en drempeltijden af te wijken?

In de huidige praktijk wordt voor de dekking van individuele pensioenen nogal eens gebruik gemaakt van de zogenoemde streefregeling, een regeling die kenmerken vertoont van zowel een kapitaalovereenkomst als een uitkeringsovereenkomst. Gezien het feit dat een dergelijke regeling een groot kostenvoordeel heeft ten opzichte van een pure uitkeringsovereenkomst is het wenselijk dat deze regelingen gehandhaafd kunnen blijven. Hoe kwalificeert de minister deze regelingen onder de Pensioenwet en acht hij ze handhaafbaar?

In de Pensioenwet valt het pensioen van de directeur groot aandeelhouder niet meer onder bereik van de wet voorzover het pensioen is dat in eigen beheer wordt opgebouwd. Gezien het economische belang van de mogelijkheid van het pensioen in eigen beheer is het belangrijk dat de minister nader verklaart hoe hier in de volgende situatie mee om zal worden gegaan:

- a. Kan de directeur grootaandeelhouder nog steeds een zogenoemd gedeeld eigen beheer voeren waarbij een gedeelte van het pensioen verzekerd is en een gedeelte in eigen beheer wordt gehouden?
- b. Als dit niet het geval is: hoe moet dan worden omgegaan met situaties waarbij de directeur grootaandeelhouder verplicht is aangesloten bij een beroepspensioenfonds daarmee zou dit pensioen onder de pensioenwet vallen en geen aanvullend eigen beheer meer kunnen voeren?

De minister geeft aan dat bij het voeren van eigen beheer de directeur grootaandeelhouder buiten de reikwijdte van de Pensioenwet valt en dat dit daarmee ook geldt voor het partnerpensioen. De vraag is waarom de minister het dan toch noodzakelijk vindt om het pensioen dat in eigen beheer wordt opgebouwd te brengen onder de reikwijdte van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding? Dus waarom heeft de directeur grootaandeelhouder en ook zijn of haar partner de bescherming van de Pensioenwet niet nodig maar wel die van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding? Mocht de minister van mening zijn dat de partner van de directeur grootaandeelhouder in het kader van echtscheiding specifieke bescherming nodig heeft dan zou het logisch zijn om ook afstorting van de verevende pensioenrechten ten bate van de partner verplicht te stellen. Aanvaardt de minister deze consequentie?

Naar af te leiden is uit antwoorden van eerdere vragen in de Tweede Kamer over de zogenaamde CDC-regelingen blijkt dat de minister niet genegen is ruimte te scheppen voor dit soort regelingen. Een regeling dient kortom een uitkeringsovereenkomst dan wel een premieovereenkomst te zijn. De consequentie hiervan zal zijn dat de cdc-regeling die immers bedacht is als antwoord op de grote problemen die de internationale boekhoudregels veroorzaken bij sommige ondernemingen waar het gaat om zuivere uitkeringsovereenkomsten. Voor deze ondernemingen lijkt het aanvaarden van deze consequenties uit het oogpunt van hun aandeelhouders simpelweg geen optie. Dit zal dus resulteren dat deze ondernemingen gedwongen zullen overstappen op beschikbare premieregelingen. Wil minister uitleggen waarom dit de bedoeling is?

De fracties van D66 en OSF vinden het op zichzelf toe te juichten dat de minister de intentie heeft om de witte vlekken te bestrijden. De fracties vragen zich wel af of dit met deze Pensioenwet zal lukken. Er is in Nederland geen pensioenplicht en de fracties vragen zich af of met de nieuwe veel strengere regelgeving rond pensioen het voor sectoren waar er geen algemeen verbindend verklaarde cao's zijn niet erg onaantrekkelijk wordt gemaakt om een pensioenregeling te nemen?

De minister geeft op vragen in de Tweede Kamer over de medezeggenschap van gepensioneerden in besturen van pensioenfondsen de fracties van D66 en OSF antwoorden die de fracties graag nader verklaard willen zien. De minister geeft aan dat als gepensioneerden worden toegelaten tot besturen van pensioenfondsen het hek van de dam is en dat er dan ook jongeren, vrouwen en gehandicapten tot de besturen moeten worden toegelaten. De fracties van D66 en OSF zien dit toch anders. Gepensioneerden hebben volgens deze fracties namelijk een even groot belang als werknemers en werkgevers. Zij ondervinden rechtstreeks de gevolgen als groep van besluitvorming die in deze besturen plaatsvindt zoals indexatiekorting en het beknipten op het nabestaanden pensioen. De fracties van D66 en OSF hebben het gevoel dat de minister de gepensioneerden niet als een serieuze belanghebbende groep ziet en willen graag een nadere verklaring bij deze argumentatie.

Het wetsvoorstel voor de Pensioenwet kent als nieuwigheid dat voor deelnemers aan een pensioenregeling waarin partnerpensioen is toegezegd er ook bij beëindiging van de gezamenlijke huishouding niet zijnde huwelijk of geregistreerd partnerschap er een bijzonder nabestaande pensioen dient te worden toegekend. Graag vernemen de fracties van D66 en OSF wat de ratio is achter het verbinden van vermogensrechtelijke consequenties aan het voeren van een gemeenschappelijke huishouding in het geval de deelnemer door af te zien van bijvoorbeeld het geregistreerd partnerschap er nu juist voor gekozen heeft geen vermogensrechtelijke consequenties te wensen. Verder vernemen de fracties graag hoe de uitvoeringskosten zich zullen verhouden tot de vaak geringe waarde van het bijzonder partnerpensioen.

De fracties van D66 en OSF vragen zich af waarom de mogelijkheid van uitgestelde financiering bij late pensioentoezeggingen in het wetsvoorstel niet is opgenomen. Het mag immers zo zijn dat er weinig gebruik van deze regeling wordt gemaakt maar daar staat tegenover dat de gevallen waarin er van deze regeling gebruik is gemaakt er vaak over het verleden anders geen toezegging zou zijn gedaan. Het voorstel dreigt zo een kleine groep potentieel gerechtigden bijzonder hard te raken. Ook valt dit moeilijk te verenigen met het streven van de minister om ook de laatste stukjes witte vlek weg te werken.

De leden van de fractie van de **SGP** delen mee met belangstelling hebben wij kennis genomen van het wetsvoorstel. Allereerst vragen zij zich af of dit voorstel is toegesneden op de toekomst. Bij de sociale zekerheid wordt steeds meer de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Dit wetsontwerp laat het tegenovergestelde zien, de bescherming is tot in detail geregeld. Graag de onderbouwing hiervoor.

Vervolgens vragen zij aandacht voor de medezeggenschap. Hoe wordt hier integraal gestalte aan gegeven?

Artikel 122 Pensioenwet bepaalt dat een pensioenfonds pensioenaanspraken en -rechten uitsluitend mag verminderen wanneer de dekkingsgraad onder de 105% uitkomt. Houdt deze bepaling in dat een pensioenfonds het recht op pensioen nimmer afhankelijk mag maken van de vraag of premie is voldaan?

Is het pensioenfonds gehouden om pensioen aan deelnemers toe te

kennen, ook als een werkgever zich niet meldt bij het bedrijfstakfonds of de aanmelding van diens werknemers achterwege laat? Is dit anders in het geval het pensioenfonds, ondanks de inzet van alle haar ten dienste staande instrumenten om de volledige aansluiting te bewerkstelligen, toch niet in staat is gebleken een werkgever die onder de werkingsfeer valt op te sporen?

Bij de behandeling van de Pensioenwet heeft de minister aangegeven dat in «evidente gevallen van boze opzet» het pensioenfonds niet gehouden is pensioen toe te kennen. Kan de minister voorbeelden geven van situaties waarin daarvan sprake is?

Wanneer een werkgever in staat van faillissement is verklaard kan de werknemer een loonvordering indienen bij het UWV. Bij de beoordeling van dergelijke claims hanteert het UWV als voorwaarde het zogenoemde nadeelsvereiste. Ook een pensioenfonds kan bij het faillissement van de «sponsor» bij UWV een vordering indienen ter zake van de verschuldigde maar nog niet betaalde pensioenpremies. Is de minister van mening dat in dat geval het nadeelsvereiste een rol moet spelen? Dit is van belang omdat pensioenfondsen het wanbetalingsrisico dekken, waardoor pensioenaanspraken van deelnemers niet mogen worden verminderd. De Tweede Kamer heeft zich uitgesproken tegen het amendement Mosterd c.s. over het zogenoemde «dubbel toezicht». Met het Ontwerpbesluit ter uitwerking van de Pensioenwet beoogt de minister de taakafbakening tussen die twee toezichtsdomeinen te regelen. Het bezwaar van het pensioenveld richtte zich in het bijzonder op het toezicht rondom de toeslagverlening. Juist ten aanzien van de toeslagverlening, zo is ook door de minister zelf benadrukt, is de consistentie tussen de pensioenregeling (materieel toezicht), de gewekte verwachtingen bij deelnemers c.q. de communicatie (gedragstoezicht) en de financiering (prudentieel toezicht) essentieel. Waarom heeft de minister er niet voor gekozen om het volledige toezicht op de toeslagverlening de verantwoordelijkheid van DNB te laten zijn?

Naast de taakafbakening moet een geactualiseerd samenwerkingsconvenant tussen DNB en AFM bijdragen aan het voorkomen van «dubbel toezicht». Waarom voorziet de Pensioenwet er niet in dat de koepelorganisaties van de onder toezicht staan instellingen over dat nieuwe convenant worden geconsulteerd?

De voorzitter van commissie,
Van Driel

De griffier van de commissie,
Nieuwenhuizen